

korlátozása (egy év helyett 10 hónap) a magas adó (16 százalék) elszívargó erők pótlására az idegen állampolgárok szerződését tiltó rendelet, aggodalmas anyagi válsággal fenyegetik jövőjét, amelyen csak átmenetileg enyhít a némely helyen (Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyvárad) megalakult Színpartoló Egyesület, a magyar színművészet szeretetének ápolására és fennmaradásának anyagi biztosítására. De az élet, a küzdelem már magában véve is remény a jobb jövőre.

Ilyen küzdelmes és anyagilag válságos helyzetben természetesen szirtes akadályokba ütközik a magasabb színvonalú irodalmi és művészi program megvalósítása. Hogy ebben a tekintetben is megbecsülésre érdemes munkát végzett az erdélyi magyar színészet, azt a legmagasabb színvonalat képviselő kolozsvári magyar színészet öt esztendőjének adataival világíthatjuk meg. A kolozsvári magyar színház a lezajlott öt (1919—20—21—22—23—24.) szezon alatt 2160 előadást tartott. Műfajok szerint ez a következőkben oszlik meg: dráma, vígjáték, népszínmű 915; opera 267; operett 893; egyéb (művészest, hangverseny stb.) 60; gyermekelőadás 25. Az ifjúság irodalmi tanulmányainak támogatására a fentiekből 52 előadás jutott. A premierek száma 167 volt. Magyar szerzők darabja 1070, idegen szerzőé 1090 alkalommal szerepelt a színen. Az idegen szerzők magasabb számát az első két év szabad mozgását megbénító cenzura okozta.

Ezek a száraz statisztikai adatok nehéz időkben, anyagilag válságos körülmények között s az ezerféle akadály folytonos elhárítgatása közben derekasán végzett munkáról beszélnek. A műsorok igazolják, hogy ennek a színháznak a közönsége ezekben a próbás időkben is élvezhette a világírcdalm klasszikusait és a magyar irodalom jeleseit, az európai színpadok legjobb darabjait épp úgy, mint a magyar drámairodalom friss termékeit. Ha kényszerült is engedményeket tenni a közönség üres, élvezeteket hajszoló izlésének, a magasabb művészi igényeket is igyekezett kielégíteni. Művészi eseményei közül megemlíthetjük a Dante halála 600-ik, a Molière születése 300-ik évfordulójának, Katona József, Prielle Cornélia emlékeztetének, a Petőfi centennáriumának megünneplését;

Blaha Lujza, Herczeg Ferenc és a színház jubiláló művészeinek (Szentgyörgyi István, Váradi Miklós, Szakács Andor, Laczkó Aranka, Janovics Jenő dr.) tiszteletére rendezett előadásokat; a Molière darabjainak állandó színen tartását, az 1923—24-iki szezonban a 20 estére terjedő Shakespeare-ciklus rendezését, az erdélyi magyar irodalom érdekeit szolgáló írói Olimpiász keresztülvitelét, továbbá a proletáriátus kultúrtörékvéseinek támogatását szolgáló munkás-ciklus beállítását és a román szerzők darabjainak a kultúr-közeledést elősegítő bemutatását. A magasabb igények kielégítését szolgálta a kolozsvári színház azal is, hogy kiváló művészeket (Basilides Mária, Medek Anna, Sándor Errzi, Szamosi Elza, Svárdström Valborg, Nirschy Emilia, Burián Károly, Székelyhidy Ferenc, Márkus Emilia, Bartók Béla, Waldbauer Kerpely, stb.) hívott meg a vendégszereplésre.

Ha ez a művészi munka elismerésre méltó, úgy minden méltánylásra érdemes dr. Janovics Jenőnek ezekben az években kifejtett tevékenysége.

Az erdélyi magyar színészetnek — s itt természetesen első helyen a kolozsvári színháznak, — érdemei közt azt is meg kell említenünk, hogy módot és ösztönzést adott Erdélyben az önálló magyar drámairodalom szárnybontogatására és érvényesülésére.

(Dr. György Lajos.)

Erdélyi Zoltán, író, sz. 1872. ápr. 5-én, *Kecskeméten*, megh. 1915. febr. 6-án, *Budapesten*. 1893-ban ujságíró lett. 1900. óta postatitkár volt. Színművei: »Megjött a papa«, vj. 1 felv. 1904. jan. 7. Nemzeti Színház. »Oroszlánbőr«, vj. 1 felv. 1905. ápr. 14. U. o.

Erdélyi Zsuzsa, színésznő, színipályára lépett 1872-ben.

Erdélyi és Bánáti Magyar Színészegyesület. Alakult 1920-ban. 1921-ben tagjainak száma 440. Feloszlott: 1923. jún. 11-én, majd nemsokára újra működésbe lépett.

Erdély országi énekes társaság alakult 1826-ban, Kilényi Dávid (L. o.) igazgatása alatt.